

ด่วนที่สุด

ที่ ผผ ๑๓๐๓/๓๓๕

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่.....๒๐๗๖๖
วันที่ ๒๐ ก.ย ๖๗ เวลา ๑๖-๕๐ น.

สลด.

ส่ง : กสผ.

รับที่ : ๘10137/67

30 ก.ย. 2567 เวลา 11.15 น.

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๐ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรีกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕
หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่อง แนวทางในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
ศิลปะ และวัฒนธรรมของหน่วยงานของรัฐ

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ กำหนดให้
รัฐต้องปฏิบัติตามหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งหน้าที่ของรัฐประการหนึ่งตามมาตรา ๕๗ (๑)
กำหนดให้ “รัฐต้องอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีต
ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริม
และสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย”
โดยมาตรา ๒๓๐ (๓) ของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบ
และแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึง
การที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และพิจารณาแล้ว
เห็นว่า หลายจังหวัดของประเทศไทยเป็นจังหวัดที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม
และจารีตประเพณีที่หลากหลายและโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์
และวัฒนธรรมที่สำคัญและมีชื่อเสียงจำนวนมาก มีศักยภาพในการที่จะส่งเสริมและพัฒนาไปสู่ระดับสากลได้
จึงสมควรมีการพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมและขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวในภาพรวมอย่างเป็นระบบ
ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๐ (๓)
ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๓) และมาตรา ๓๕
ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อจัดทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

/ ประธาน ...

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงจากการลงพื้นที่แสวงหาข้อเท็จจริง รวมทั้งประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งทำให้ได้รับทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทยแล้วเห็นว่า หน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรม มีการวางแผนงานหรือกำหนดนโยบายและตัวชี้วัดตามบทบาทอำนาจหน้าที่และภารกิจของแต่ละหน่วยงานเป็นหลัก โดยได้มีการประสานงานและบูรณาการในบางเรื่องอยู่ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในแง่การขับเคลื่อนในระดับพื้นที่หรือจังหวัดยังไม่มีแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการร่วมกัน (Integrated Joint Action Plan) สำหรับจังหวัดนั้น ๆ โดยส่วนใหญ่แต่ละหน่วยงานจะมีแผนปฏิบัติการในระดับหน่วยงาน นอกจากนี้ การประสานและบูรณาการระหว่างจังหวัดกับหน่วยงานส่วนกลางอาจมีเป็นบางเรื่อง จึงควรมีแนวทางที่จะส่งเสริมให้จังหวัดกับส่วนกลางได้ขับเคลื่อนเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และควรมีกลไกที่ชัดเจนในการประสานงานและขับเคลื่อนร่วมกัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของหน่วยงานของรัฐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๗ (๑) ที่กำหนดให้รัฐต้องอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๐ (๓) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๓) และมาตรา ๓๕ เสนอรายงานพร้อมข้อเสนอแนะ เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของหน่วยงานของรัฐ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๑. เสนอให้รัฐบาลดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ได้บูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยร่วมกันวางแผนการดำเนินงานในระยะยาว และกำหนดงบประมาณรายจ่ายแบบบูรณาการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดร่วมที่ใช้ในการวัดผลและการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเข้าใจในภาพรวม ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน ตลอดจนเกิดความร่วมมือกันในการส่งเสริมวัฒนธรรมให้ไปสู่เป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น การสนับสนุนให้ร่วมกันพิจารณาจัดทำโครงการอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมภายในประเทศ เพื่อที่จะส่งเสริมจังหวัดที่มีศักยภาพของประเทศไทยให้เป็นจังหวัดต้นแบบในเรื่องของการอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรม

๒. เสนอให้รัฐบาลและสำนักงานประมาณให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณแก่หน่วยงานของรัฐในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ (๑) ได้กำหนดให้รัฐต้องอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรมหาชน ภาคีเครือข่ายได้ให้ความสำคัญในการดำเนินการตามหมวด ๕ หน้าหนึ่งของรัฐ แต่เนื่องจากการขับเคลื่อนโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดศิลปวัฒนธรรมของชาติต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งงบประมาณที่หน่วยงานของรัฐได้รับในแต่ละปี อาจยังไม่เพียงพอ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอให้รัฐบาลและสำนักงานประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมิติ ๑๔ ด้าน เพื่อสนับสนุนการจัดทำโครงการต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติให้เพียงพอต่อไปด้วย

ทั้งนี้ งบประมาณในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ นอกเหนือจากงบประมาณภาครัฐที่รัฐบาลจัดสรรให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นควรมีระบบการบูรณาการโครงการหรือกิจกรรม และงบประมาณระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และภาคส่วนต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ด้วย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต)

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักตรวจสอบหน้าที่ของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๒๘๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๗๔

www.ombudsman.go.th